

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Vuoden 2025 valvontatulokset, laadunarviointi ja seuraamusjärjestelmä

Kirsi Roininen, Mira Liiri ja Jukka
Heikkinen

Peltotukien haku 2026 -koulutus
kunnille, elinvoimakeskuksille, neuvojille
ja sidosryhmille

12.3.2026

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Laadunarvioinnit 2026

Muutokset vuodelle 2026

- AMS QA (= Pinta-alamonitorointijärjestelmän laadunarviointi)
 - Kohdistuu vain satelliittiseurannan luotettavuuteen
- Mikä muuttuu käytännössä
 - Tarkastettavien ehtojen määrä vähenee
 - Koskee vain satelliitilla seurattavia ja 100 % paikkaan sidottujen kuvien avulla tarkastettavia ehtoja
 - Ei tarkasteta enää asiakirjoja tai lohkon hallintaa
 - Tarkastettavien lohkojen määrä vähenee
 - Laadunarviointia tehdään osittain satelliittiaineiston perusteella
 - Jos tulosta ei voida varmistaa satelliittiaineistosta, varmistetaan ehto maastossa
 - Maastokäynnistä ei ilmoiteta etukäteen
 - Jos kasvi ei ole ilmoitetun mukainen tai lohkon pinta-alassa on tuoreen satelliittikuvan perusteella tukikelvotonta alaa, lähetetään viljelijälle korjauskehotus kuten aiemminkin

VHR-kuvausalueet

- Komissiolle on tehty esitys, että VHR-kuvausruudut eivät painottuisi niin paljon yhdelle alueelle
 - Kuvausruutujen on kuitenkin oltava alueilla, joilla on riittävän suuri lohktiheys
 - Kaikille alueille ei jatkossakaan kohdistu kuvausruutuja

Virhetasot vuoden 2025 laadunarvioinnissa

- Kokonaisuutena virhetasot laskivat viime vuodesta
- Liian paljon virhettä oli seuraavissa toimenpiteissä
 - Monimuotoisuuskasvit (9,26 %)
 - Luonnonhoitonurmet (3,77 %)
 - Kerääjäkasvit (3,66 %)
 - Ympäristösopimukset (2,06 %)
- Korjaavia toimenpiteitä joudutaan tekemään
 - Monimuotoisuuskasveille selvityspyyntö hakemustietojen perusteella suuremmalle joukolle ja otos tehdään riskiperusteisesti
 - Elinvoimakeskukset ovat saaneet maastossa tarkastettavaksi 2025 ilmakehuvausalueelta noin 1500 lohkoa, jotka eivät ilmakehuvan perusteella ole selkeästi maatalouskäytössä
 - Käytäntö jatkuu tulevina vuosina
 - Metsälaidunta oleviin ympäristösopimuksiin kohdennettu valvontaotos
 - Koulutusta, ohjeistusta ja tiedotusta kehitetään

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Seuraamukset pinta-alatuissa

Näin välttyt seuraamuksilta

- Älä ilmoita alaa joka ei ole maatalousmaata
- Ilmoita kasvit ja toimenpiteet oikein
 - Jos huomaat virheen, korjaa hakemusta heti
 - Kun valvonnasta ilmoitetaan, muutokset eivät ole enää mahdollisia
- Tutustu huolellisesti tukiehtoihin
 - Ja tee ehtojen mukaiset toimenpiteet
- Lue ajankohtaiset vinkit viljelijä uutiskirjeistä
- Ilmoita ylivoimaisesta esteestä kuntaan 15 työpäivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on mahdollinen
 - Valvonnan yhteydessä se on usein jo myöhäistä
- Reagoi **ajossa** selvityspyyntöihin ja muihin hallinnon asiakirjapyyntöihin

Seuraamustyytit

Seuraamus → haettuihin tukiin kohdistuva huomautus tai rahallinen vähennys

- Vähennetään haetusta alasta
- Huomautus
- Prosenttivähennys koko tukeen tai lohkolle maksettavaan tukeen
- Pinta-alaero (haetun ja hyväksytyn pinta-alan erotus)
- Vakava tuen ehdon laiminlyönti
 - Ympäristökorvaus ja -sopimus, luomu ja ekojärjestelmätuki: Tukea ei makseta hakuvuodelta eikä sitä seuraavalta vuodelta
- Toistuva seuraamus
 - Ympäristökorvaus ja -sopimus ja luomu: kaksinkertainen seuraamus, jos sama virhe ollut 3 kalenterivuoden aikana
 - Ehdollisuus: Pääsääntöisesti 10 % seuraamus
- Takautuva seuraamus
 - Pinta-alan osalta enintään 4 edeltävälle tukivuodelle
 - Ympäristökorvauksessa ja –sopimuksissa sekä luomussa enintään sitoumuskauden alkuun asti
 - Ehdollisuudessa enintään 2 edeltävälle kalenterivuodelle

Pinta-alaerosta aiheutuvat seuraamukset

Pinta-alaero → kun haettu ala on suurempi kuin lopullinen tukeen oikeuttava ala

- Pinta-alaeroa aiheuttavat
 - Ala ei ole maatalousmaata
 - Peruslohkon rajakorjaukset
 - Laiminlyönnit tukiehdoissa, joiden noudattamista voi tarkastella pinta-alan kautta
 - Niitto, kasvi, lohkon hallinta, kasvuston säilyttämisvaatimukset ja lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltojen noudattaminen ym.
 - Suurin osa tukiehtojen laiminlyönneistä aiheuttaa pinta-alaeroa
- Pinta-alaeroa voi tulla peltovalvonnasta, hallinnollisista tarkastuksista ja satelliittiseurannasta.

Pinta-alaseuraamusten vakavuus

Mitä suurempi pinta-alaero → sitä suurempi seuraamus

- Tukea ei voida maksaa enempää kuin on haettu
- Pinta-alaseuraamuksia on kolme tasoa
 - Pieni ero (*enintään 3 % tai 2 ha*) → Leikkaus
 - Tukea vähennetään pinta-alaeron verran
 - Merkittävä ero (*yli 3 % tai yli 2 ha, mutta enintään 50 %*) → Sanktio
 - Tukea vähennetään 1,5- kertaisella pinta-alaeroprocentilla
 - Hyvin suuri ero (*yli 50 %*) → Tukea ei makseta ja siirtyvä seuraamus
 - Tukea vähennetään 2- kertaisella pinta-alaeroprocentilla

Tukijärjestelmä	Todettu yli ilmoitetun	ero ≤ 3 % tai ≤ 2 ha	3 % tai 2 ha < ero ≤ 50 %	ero > 50 %
EU:n rahoittamat tuet	Rajataan haettuun	Tuen leikkaus	1,5- kertainen vähennys	2- kertainen vähennys → Tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Kansalliset pinta-alatuet	Rajataan haettuun	Tuen leikkaus	1,5- kertainen vähennys	Tukea ei makseta

Pinta-alaseuraamusten laskenta

- Seuraamukset lasketaan aina kasvilajiryhmäkohtaisesti
 - Kasvilajiryhmä = Tuen toimenpiteet, joilla on sama tukitaso

▼ Ympäristökorvaus (2023-) 2 707,16 €

Neljä kasvilajiryhmää

- ▶ Tilakohtainen toimenpide, muut kasvit (Koko maa) 2 007,48 €
- ▶ Kerääjäkasvit (Koko maa) 42,68 €
- ▶ Suojavyöhykkeet (Koko maa) 301,00 €
- ▶ Turvepeltojen nurmet (Koko maa) 356,00 €

- Sama virhe voi aiheuttaa eri kokoisen seuraamuksen eri kasvilajiryhmiin
- Pienessä kasvilajiryhmässä seuraamukset nousevat helposti suuremmaksi
- Jos ala ei ole maatalousmaata, voi aiheutua pinta-alaeroa myös 4 aiemmalle vuodelle

ESIMERKKI PINTA-ALAEROSTA AIHEUTUVAN SEURAAMUKSEN MUODOSTUMISESTA			
Lohko (pinta-ala 2 ha) ei ole maatalousmaata			
	Perustulotuki	Ympäristökorvaus, tilakohtainen toimenpide	Ympäristökorvaus, turvepeltojen nurmet
Haettu (ha)	80	60	3
Pinta-alaero (ha)	2	2	2
Hyväksytty ala (ha)	78	58	1
Pinta-alaero %	2,56	3,45	200,00
Sanktiokerroin	-	1,5	2
Seuraamus	Leikkaus	Sanktio	Siirtyvä seuraamus
Sanktion laskukaava		$58 - (58 * 1,5 * 3,45\%)$	$1 - (1 * 2 * 200\%)$
Maksetaan (ha)	78,00	55,00	-3,00
Ero haettuun (ha)	2	5	6

Petosepäilyt

Normaali tukiehdon laiminlyönti: Kyse on tahattomasta virheestä tai huolimattomuudesta
→ Tukea vähennetään

Epäily rikoksesta: Toiminta näyttää tahalliselta ja harhaanjohtavalta → Asia lisäksi poliisille

- Joskus viranomaisella on aihetta epäillä tuenhakuun liittyvää rikosta
 - Tällaisia ovat esimerkiksi avustuspetokseen tai väärennykseen viittaava toiminta
- Asiasta voidaan jättää esitutkintapyyntö poliisille
- Tutkintapyyntöjä on tehty
 - Epäiltyjä asiakirjaväärennöksiä
 - Epäiltyjä kuvaväärennöksiä satelliittiseurannassa
 - Muita epäilyttäviä toimintatapoja, jotka viittaavat viranomaisen tahalliseen harhauttamiseen

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Vuoden 2025 valvontatuloksia

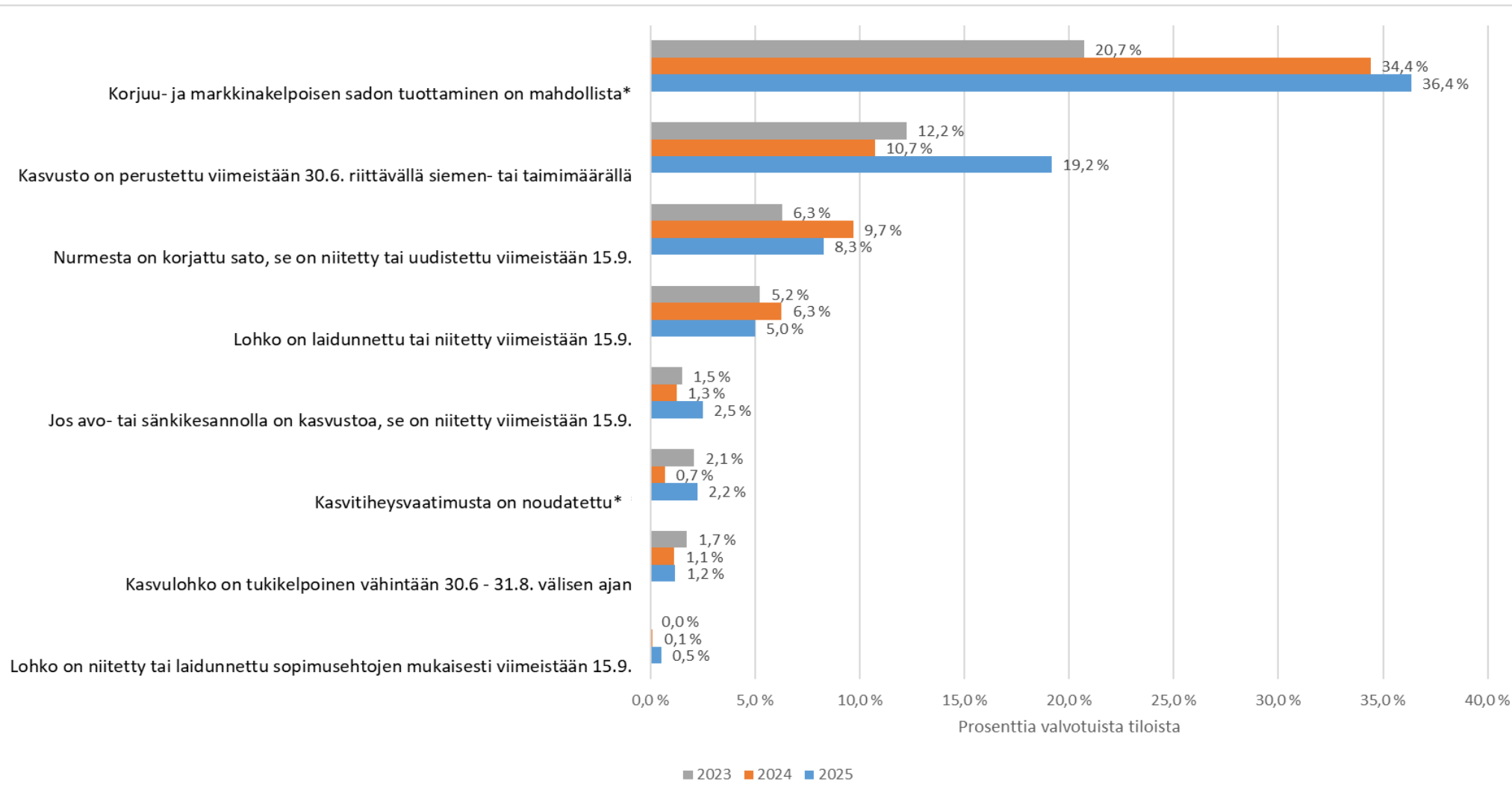
Valvonta 2025

- Vuonna 2025 peltovalvonnan ns. kokotilavalvonnassa oli 790 tilaa (noin 2% tiloista)
 - Talviaikaiset asiakirjavalvonnat ovat vielä kesken
 - Noin puolelle tiloista oli myös ehdollisuuden valvontaotannassa
- Satunnaisesti tiloja valittiin valvontaan noin 31 %, loput valittiin painotetusti
- Painotettuun otokseen valikoitumisen todennäköisyys lasketaan matemaattisella mallilla
 - Riskitekijöinä oli mm. pysyvän nurmen suuri ala, iso peruslohkojen ympärysmittojen suhde lohkojen yhteispinta-alaan, ekojärjestelmätuen toimenpide monimuotoisuuskasvit, avokesannon iso osuus tilan peltoalasta
 - Painotettu otanta ei kohdistunut tiloihin, jotka on valvottu viimeisen 5 vuoden aikana, ja joilla ei ole havaittu valvonnassa tukiehtopuutteita

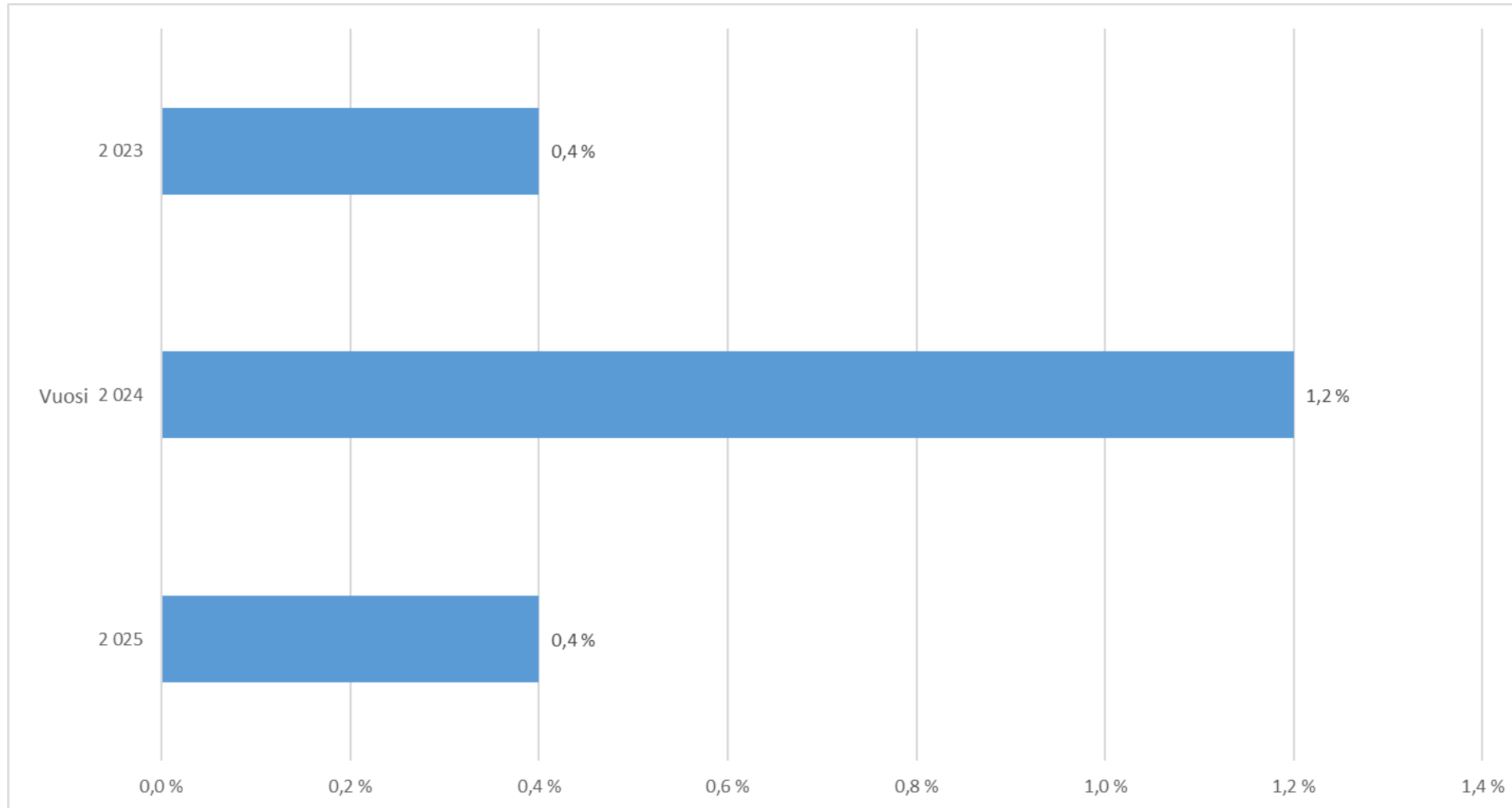
Pinta-alaan liittyvät valvontakysymykset, joissa tallennettu kasvulohkolle puute.

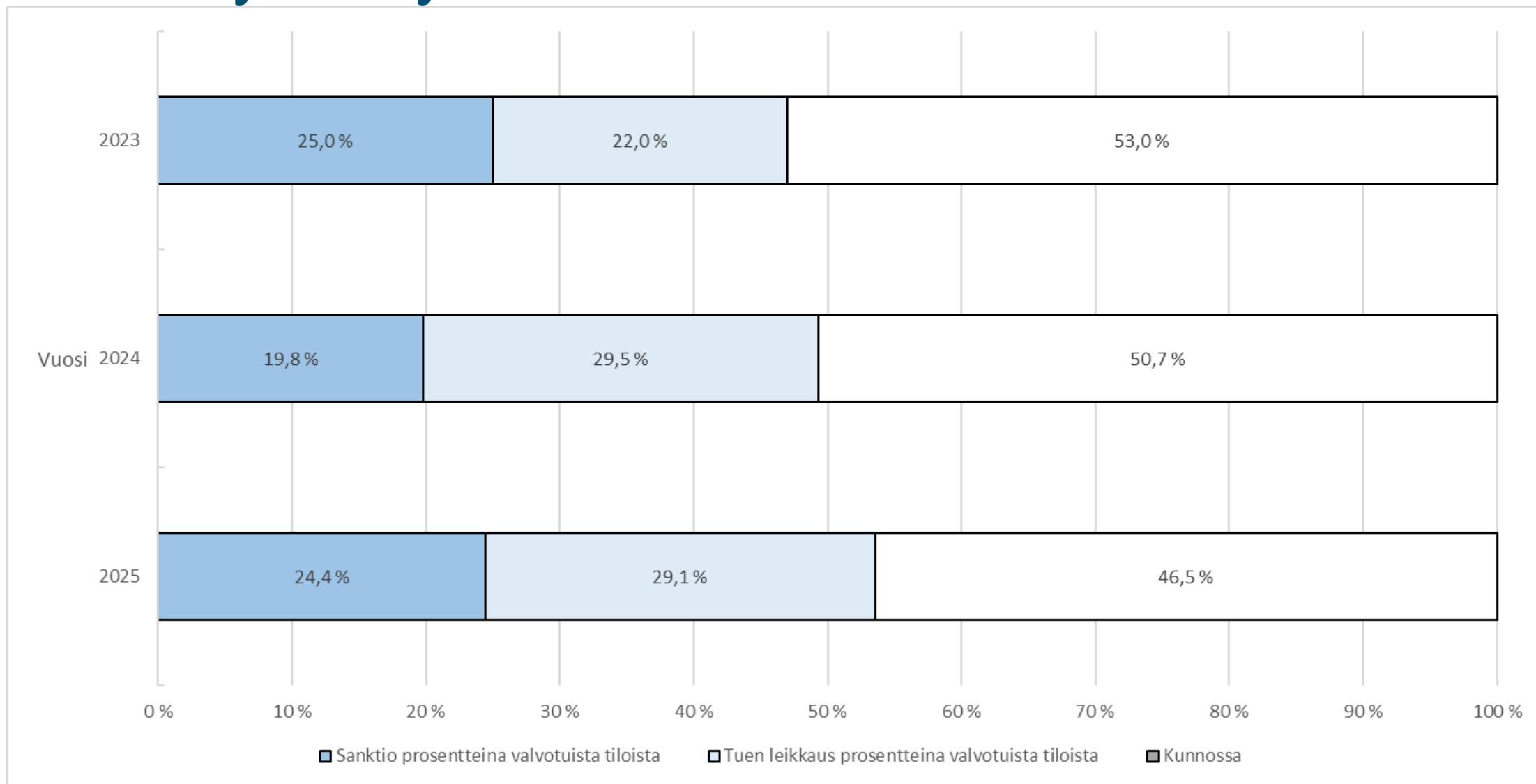
* ei enää pinta-alasanktiota lisäävä valvontakysymys vuodesta 2024 alkaen

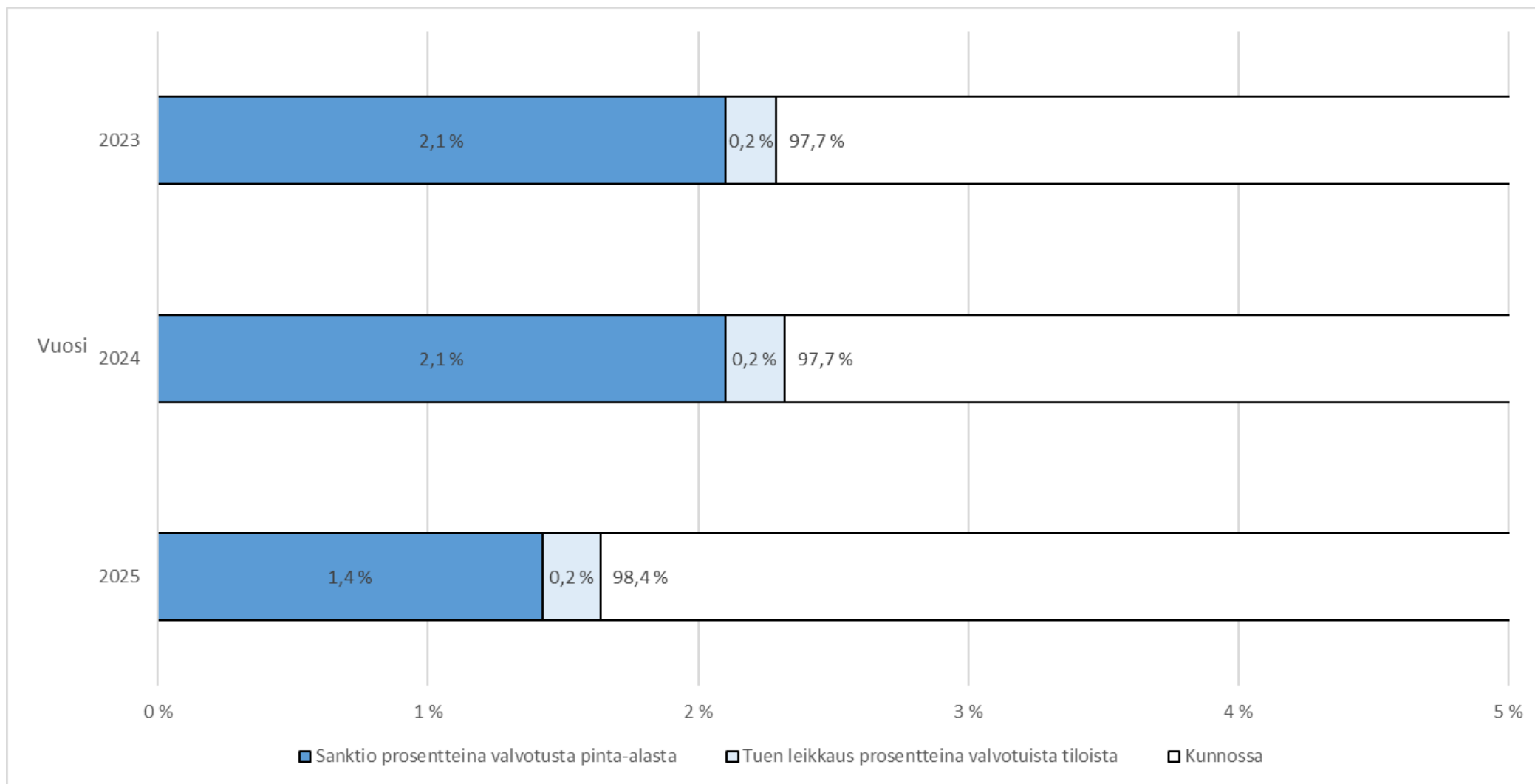
Kasvikoodi viljelemätön prosentteina valvotusta pinta-alasta

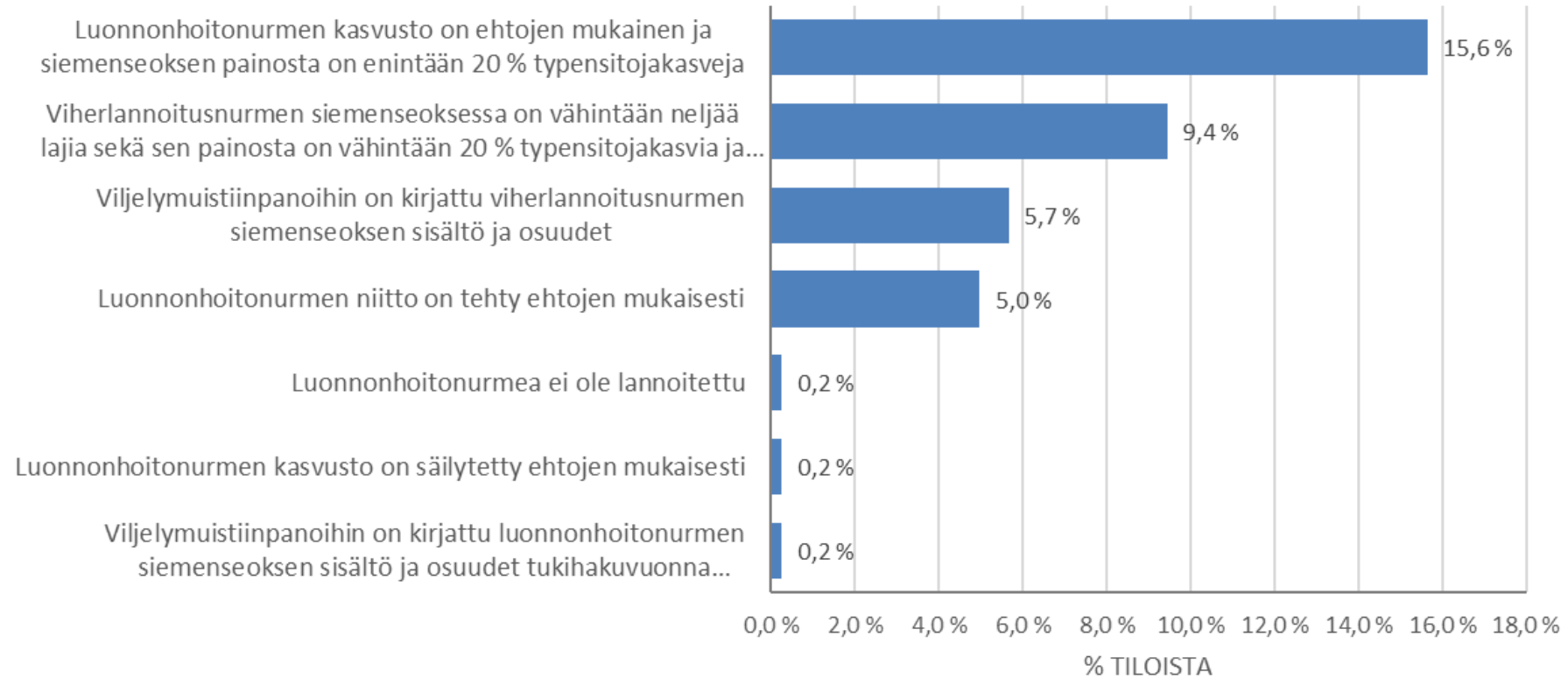
Leikkauksen ja sanktion saaneiden tilojen osuudet valvottujen tilojen määrään suhteutettuna

Leikkauksen ja sanktion määrät valvottuun pinta-alaan suhteutettuna

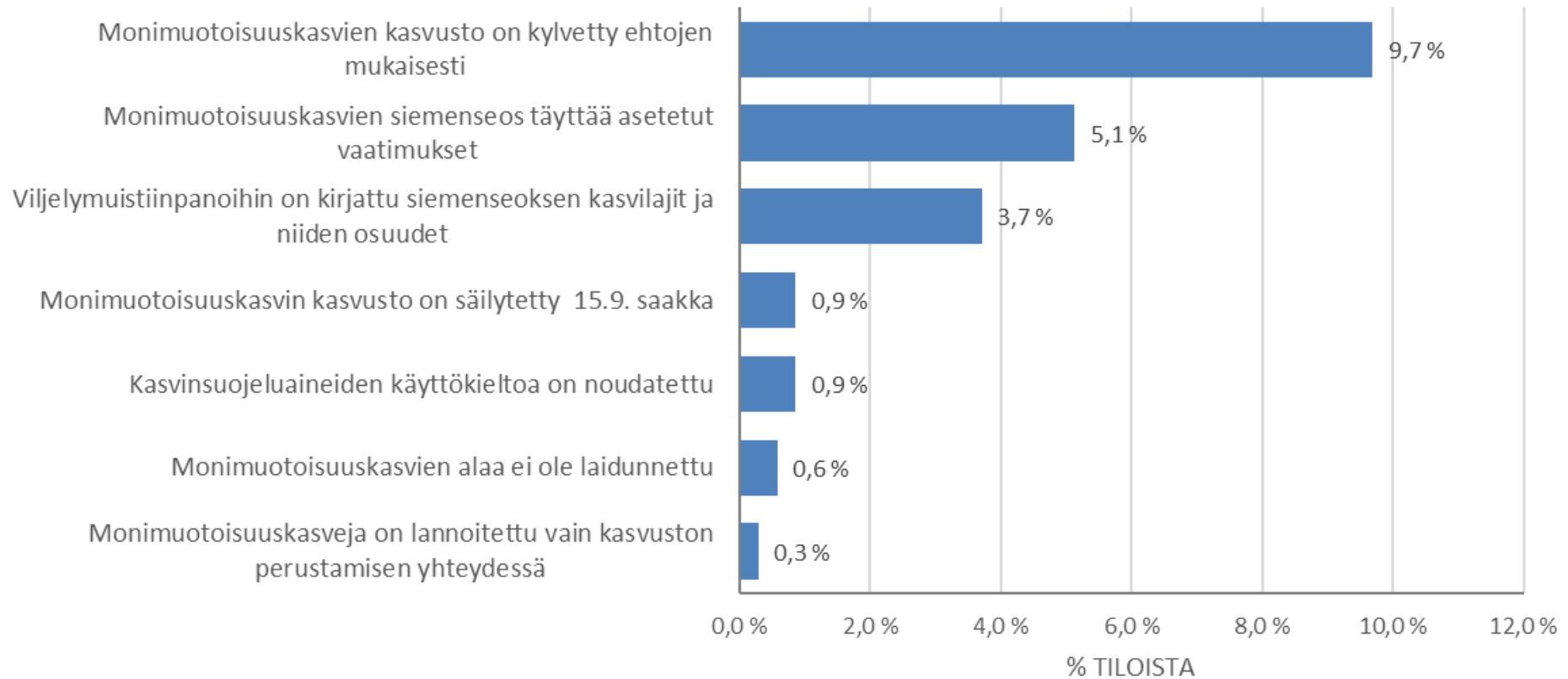

Ekojärjestelmätuki: luonnonhoitonurmet sekä viherlannoitusnurmet

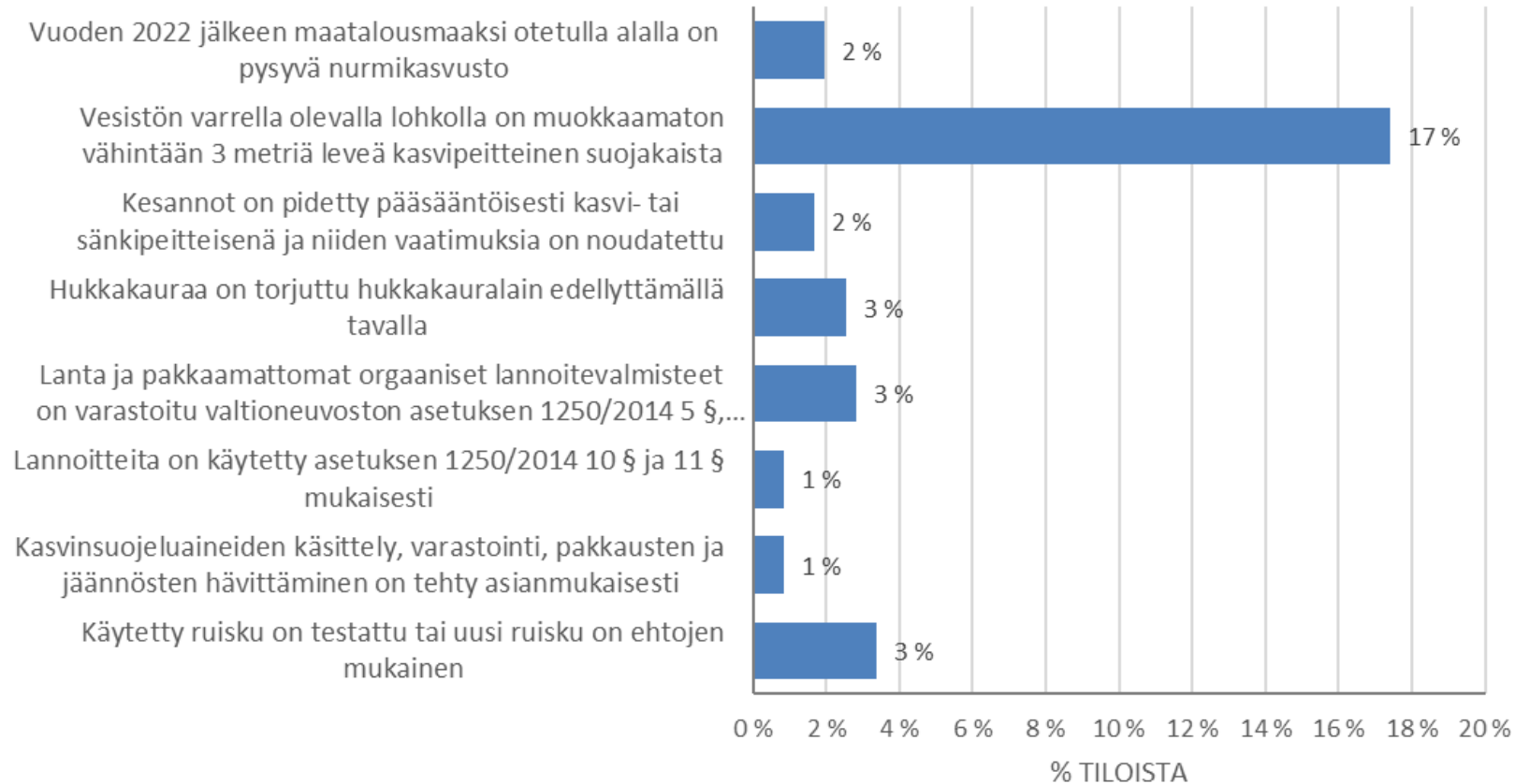

Ekojärjestelmätuki: monimuotoisuuskasvit

Ehdollisuus, otannat, kesä 2025

Seuraamus	LKM
Vähäinen 0 %	43
Tahaton 1 %	33
Tahaton 3 %	29
Vakava 5 %	6
Vakava 10 %	2
Toistuva 7 %	2
Toistuva 10 %	2
Tahallinen	4
Yht.	121

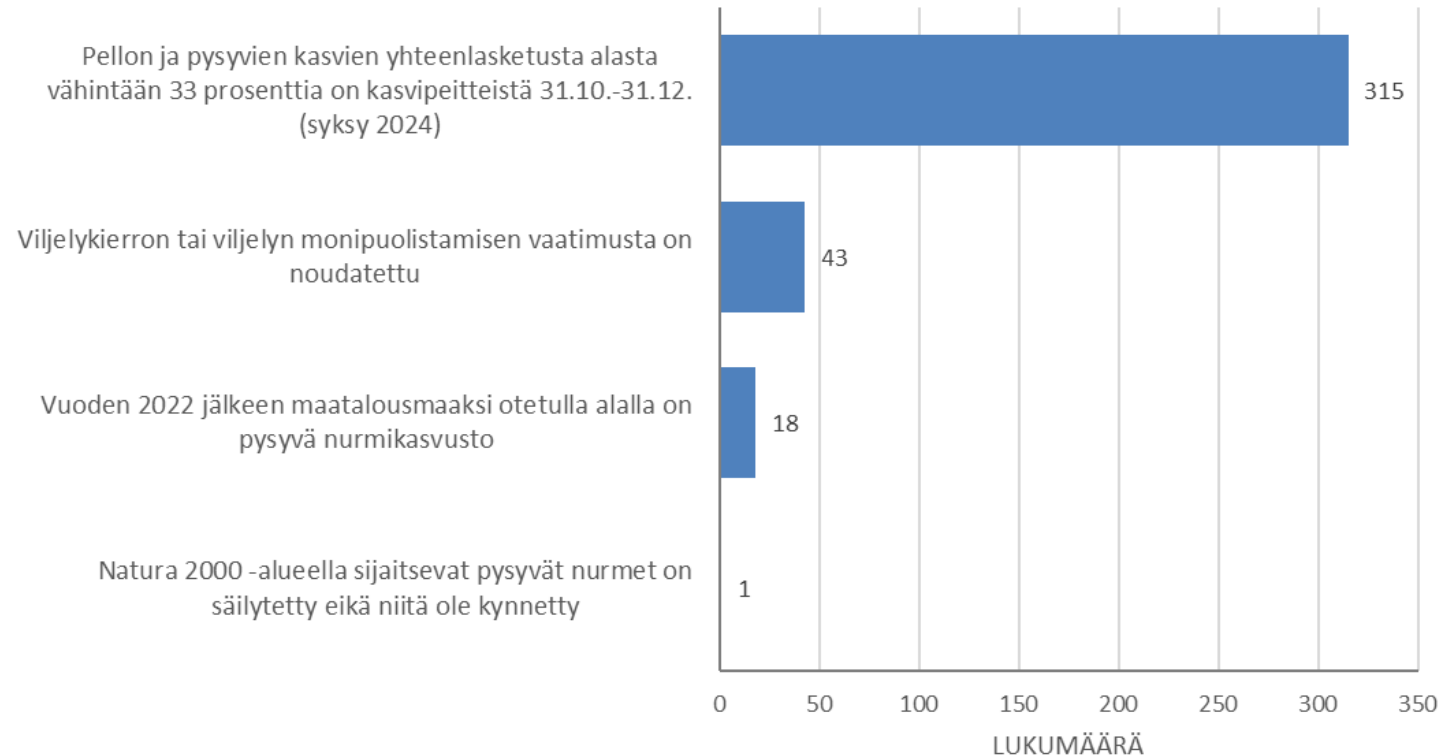
Ehdollisuus, laajennukset, kesä 2025

Seuraamus	LKM
Vähäinen 0 %	27
Tahaton 1 %	23
Tahaton 3 %	37
Vakava 5 %	13
Vakava 10 %	4
Toistuva 7 %	2
Toistuva 10 %	5
Tahallinen	7
Yht.	118

Ehdollisuus, hallinnolliset tarkastukset 2025

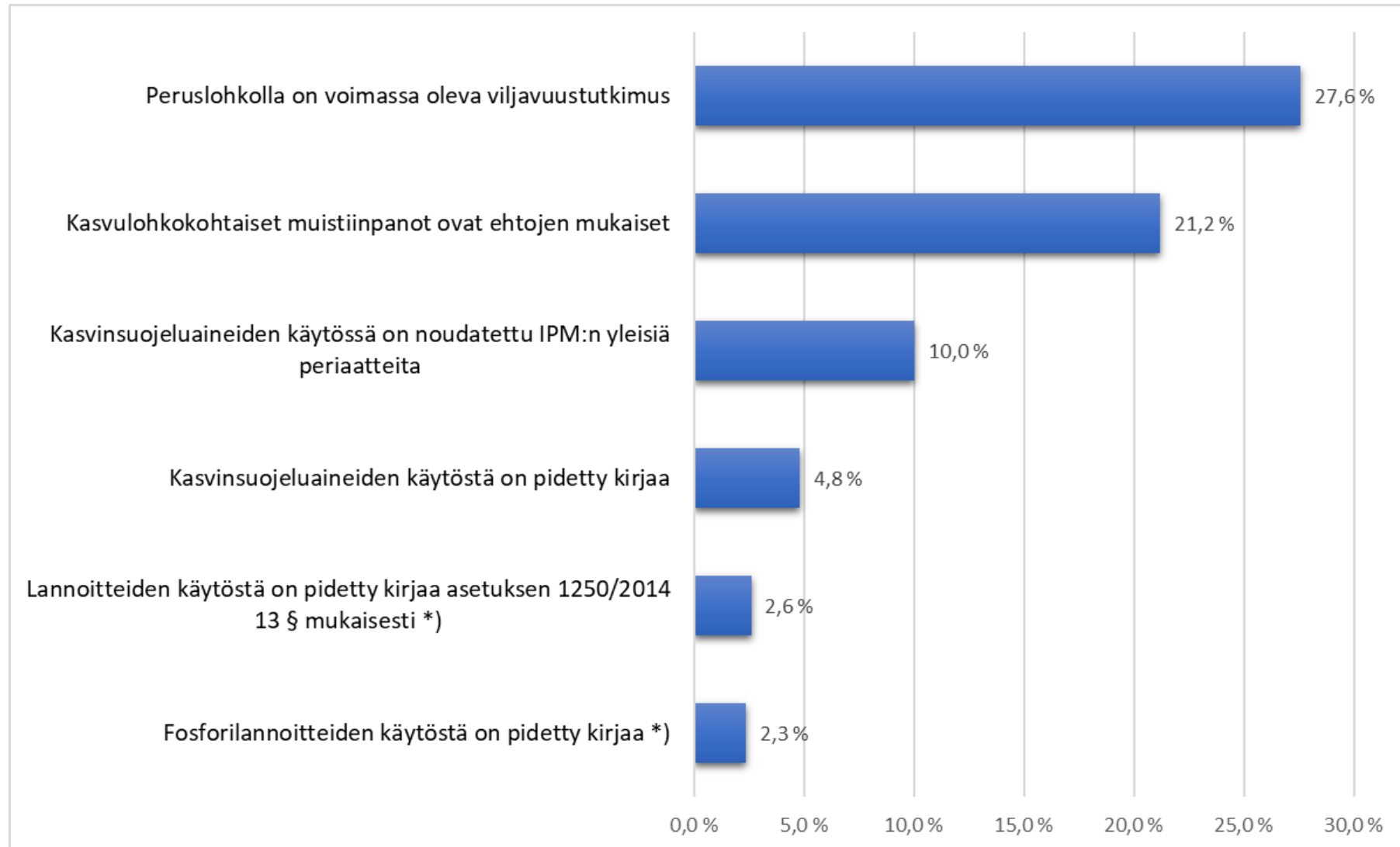

Seuraamus	LKM
Vähäinen 0 %	114
Tahaton 1 %	81
Tahaton 3 %	91
Vakava 5 %	42
Toistuva 7 %	7
Toistuva 10 %	32
Yht.	367

Ympäristökorvaus, asiakirjavalvonnan laiminlyöntejä v. 2024

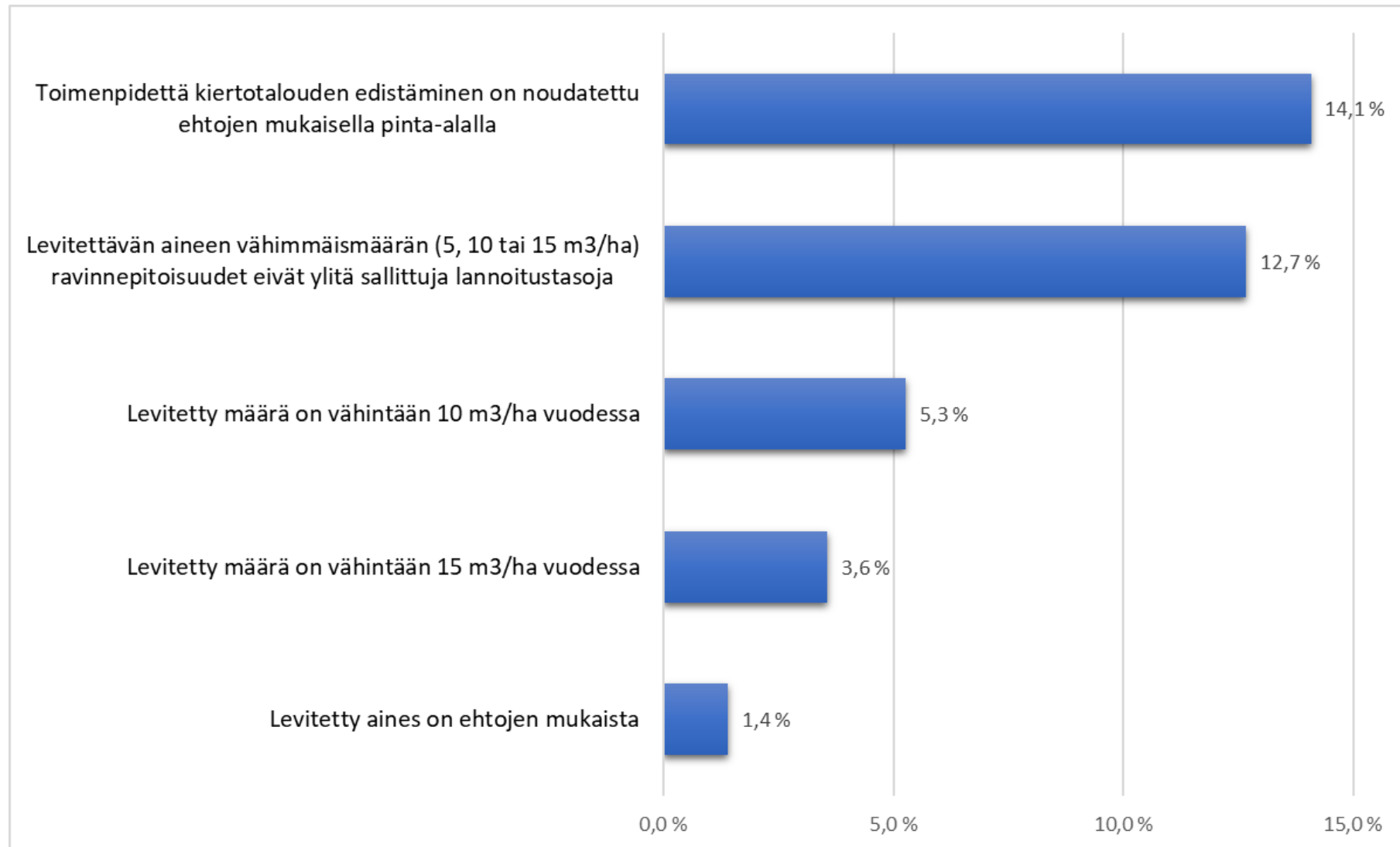
– tilakohtainen toimenpide (%-osuus valvotuista tiloista)

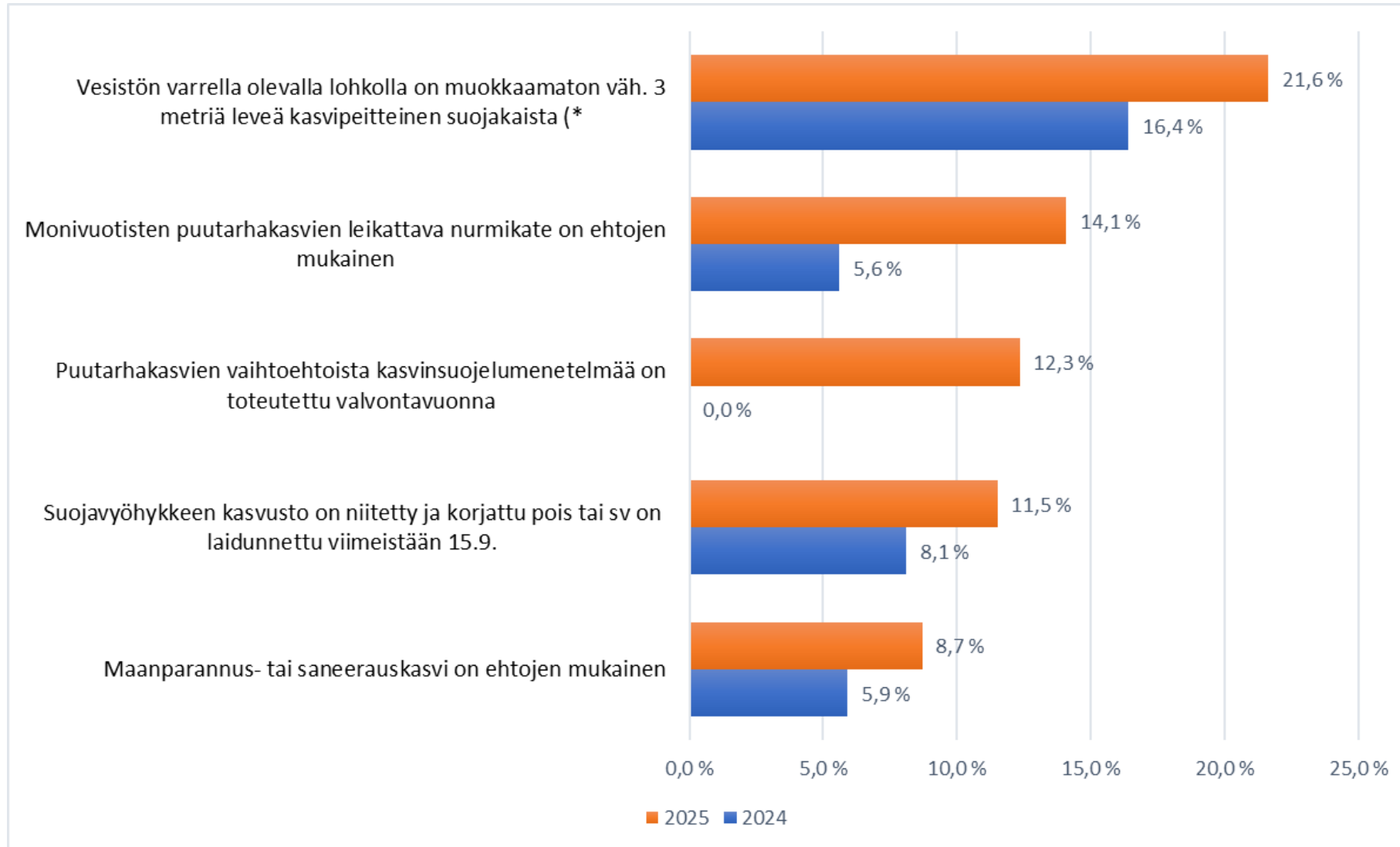
Ympäristökorvaus, asiakirjavalvonnan laiminlyöntejä v. 2024

– kiertotalouden edistäminen (%-osuus valvotuista tiloista)

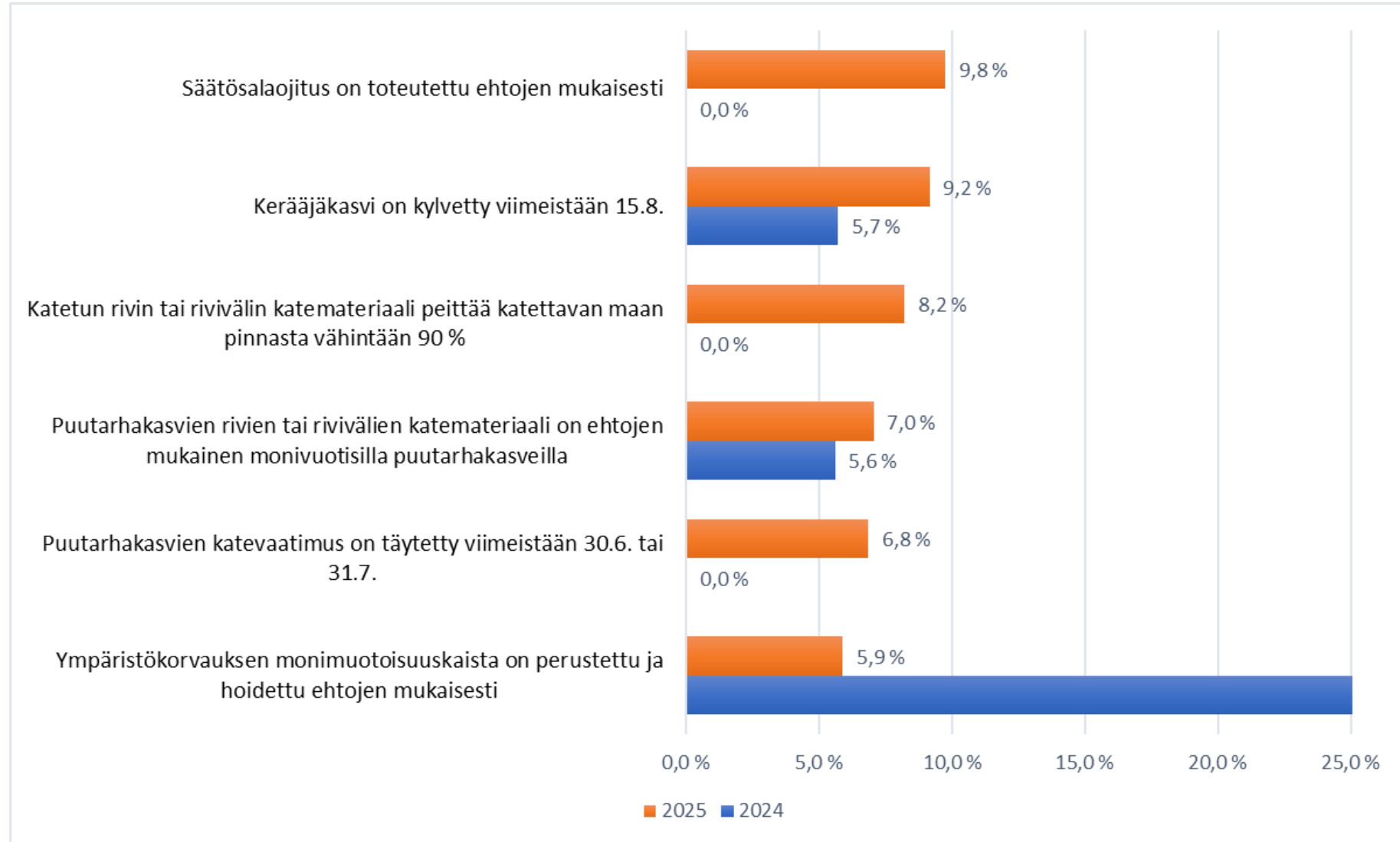

Ympäristökorvaus, peltovalvonnan laiminlyöntejä 2025 ja 2024 (%-osuus valvotuista tiloista) 1/2

Ympäristökorvaus, peltovalvonnan laiminlyöntejä 2025 ja 2024 (%-osuus valvotuista tiloista) 2/2

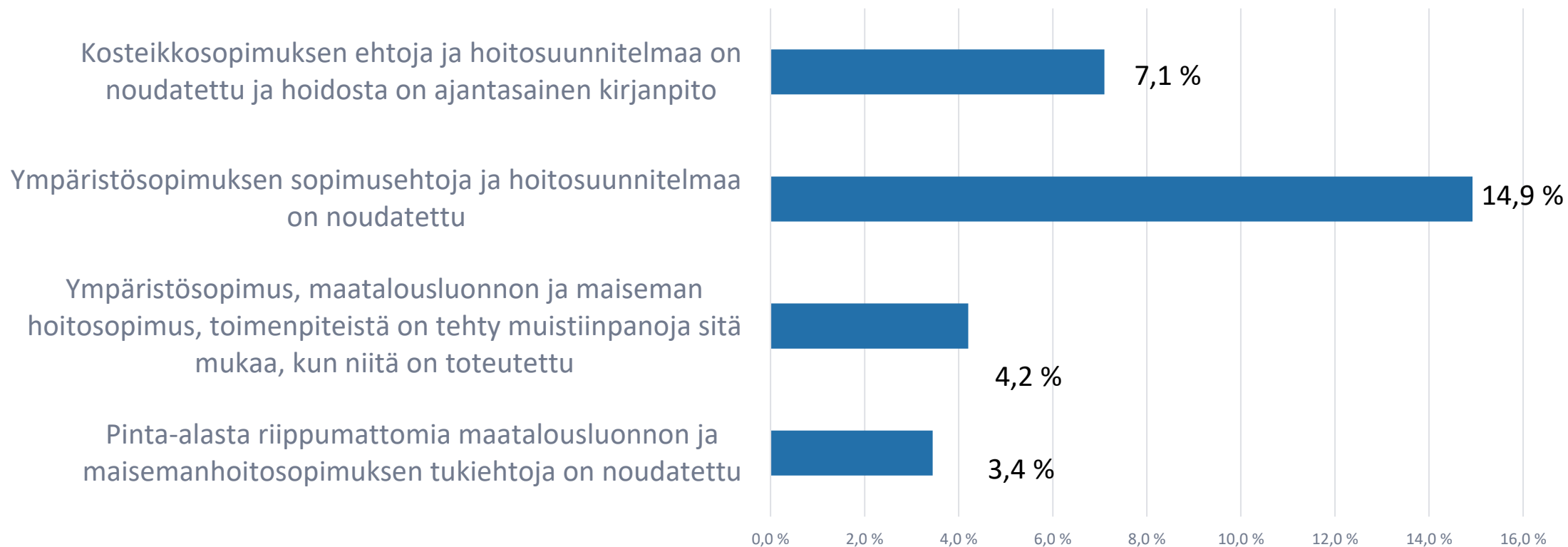

Kosteikkojen hoitosopimukset

Maatalousluonnon ja maisemanhoitosopimukset

Seuraamukset, %-osuus valvotuista tiloista

Kiitos